

Sakliste og saksfremstillinger for møte i rovviltnemnda for region 8 den 17.3.2017

Sted: Møterom Senja Sør 1. etg., Fylkeshuset, Tromsø

Tid: 12:00–15:00

Sakliste

12/17	Godkjenning av innkalling og sakliste	s. 1
13/17	Orienteringssaker	s. 1
14/17	Referatsaker	s. 1
15/17	Fordeling av FKT-midler	s. 2
16/17	Kvoter for betinga skadefelling på jerv og ulv 2017/2018	s. 15
17/17	Anmodning om kvote for betinga skadefelling av bjørn 2017	s. 20
18/17	Anmodning om kvote for betinga skadefelling av gaupe 2017/2018	s. 21

12/17 Godkjenning av innkalling og sakliste

Vedtak:

Innstilling til vedtak:

Rovviltnemnda for region 8 godkjenner innkalling og sakliste til møte den 17.3.2017

13/17 Orienteringssaker

- Nemnda orienterer om aktiviteten siden forrige møte
- Kort orientering fra Fylkesmannen i Finnmark
- Kort orientering fra Fylkesmannen i Troms
- Kort orientering fra andre instanser/interessenter som deltar på møtet

14/17 Referatsaker

Innhold	Dato
Avgjørelse på klage på tillatelse til felling av kongeørn ved Sørreisa, Salangen og Dyrøy kom..	30.1.2017
Beslut om licensjakt på lodjur i Norrbottens län 2017	26.1.2017
Beslutning om uttak av jerv av eget tiltak i deler av region 8 – Finnmark	20.2.2017
Betingede fellingstillatelser på gaupe 2017	16.2.2017
Betinget skadefellingstillatelse på gaupe i Porsanger kommune rbd14a –utvidelse av fellingsom..	24.2.2017
Betinget skadefellingstillatelse på gaupe i Porsanger kommune rbd14a 2107	20.2.2017
Endret lisensfellingsperiode for ulv	14.2.2017
Forslag til endringer i rovviltforskriften – lisensfellingsperiode ulv	3.2.2017
Forslag til endringer i naturmangfoldloven § 18 og rovviltforskriften – lisensfelling av ulv	23.2.2017
Klage på vedtak om skuddpremier på gaupe i Lyngen kommune	10.2.2017
Reindrifftsavtalen 1. juli 2017–30. juni 2018	feb. 2017
Vedtak om skadefelling av jerv av eget tiltak – Nesseby og Sør-Varanger kommune	20.2.2017

15/17 Fordeling av FKT-midler

Vedtak:

Innstilling til vedtak:

I brev av fra Miljødirektoratet, datert 7.3.2017, planleggingsrammer for regionale rovviltnemnder 2017, går det frem at region 8 vil bli tildelt 13 000 000 kroner til kap. 1420.73 – forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak, 1 500 000 kroner til kap. 1420.21 – tjenestekjøp og 1 100 000 kroner til kap. 1420.21 – drift av nemnder og sekretariat.

I henhold til planleggingsrammer i brev fra Miljødirektoratet av 7.3.2017 velger rovviltnemnda å fordele midlene slik mellom fylkene:

Fylkesmannen i Finnmark blir tildelt 6 500 000 kroner til kap. 1420.73 – forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak og 750 000 kroner til kap 1420.21 – tjenestekjøp. Fylkesmannen i Troms blir tildelt 6 500 000 kroner til kap. 1420.21 – forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak, 750 000 kroner til kap. 1420.21 – tjenestekjøp og 1 100 000 kroner til kap. 1420.21 – drift av nemnder og sekretariat.

I henhold til retningslinjer i forvaltningsplan for rovvilt i region 8, datert 10.10.2013, prioriterer nemnda en fordeling av midlene etter saksframleggets skisserte rammer i tabell 4 og 5.

Saksfremstilling

Rapportering til nemnda – bruk av FKT-midler i Finnmark 2016

Fylkesmannen ble tildelt følgende midler i 2016:

- 5 720 000 kroner til forebyggende og konfliktdempende tiltak innen rovviltforvaltningen (FKT), kapittel 1420 post 73 prosjektnummer 14A15001.
- 500 000 kroner til styrking av kapasitet hos Fylkesmannen på rovvilt, kapittel 1420 post 21.
- 750 000 kroner til tjenestekjøp og FOU, kapittel 1420 post 21.

FKT tilskudd for sau og rein i 2016

En rekke tiltakshavere kunne ikke forevise tilstrekkelig dokumentasjon til at vi kan utbetale hele beløpet. En del søkere mangler rapportering og fikk derfor ikke utbetalt tilskudd. For 2017 vil mangelfulle rapporter og manglende bilag medføre avkortning eller avslag på utbetalinger av tilskudd.

Skadefellinger i 2016

I 2016 var det flere kommunale skadefellingslag operative før sommeren. Dette var i Porsanger kommune, Sør-Varanger kommune, Nesseby kommune og Tana kommune.

Det var satt av kr 700 000 til skadefellingsoppdrag i 2016. Av budsjettet ramme ble kr 87 128 benyttet. Det lave forbruket skyldes få akutte skadesituasjoner der det ble gitt betinget skadefellingstillatelse.

Følgende fellingstillatelser og avslag ble gitt i 2016:

1. **Njeiddan siida i Reinbeitedistrikt 16 C**, Porsanger kommune – skadefellingstillatelse 1 jerv – *kommunalt lag*
2. **Klubbvik beitelag** i Nesseby kommune og Vadsø kommune – skadefellingstillatelse 1 gaupe – *lokalt lag*
3. Avslag på søknad om skadefelling av gaupe i Stippanávži – **Karasjok og Porsanger kommune**
4. Avslag på søknad om skadefelling av gaupe i Reinbeitedistrikt 14– **Porsanger kommune**

Kommentarer til de ulike typene tiltak

Rein – rovvilt

Totalt var det 69 søknader om planlagte tiltak og akutte tiltak fra reindriften i Finnmark. De som fikk tilsagn fikk tilskudd til fôring av tamrein, flytting av tamrein til mindre rovviltutsatte områder. Begge tiltakene gjerne i kombinasjon med utvidet tilsyn.

En del av midlene som er avsatt til reindriften går til akutte tiltak fra januar til juni hvor tiltaket er fôring for å samle flokken i perioder med store tap, dette i kombinasjon med ekstra tilsyn. Noen av de akutte søknadene ble gitt under kalvingsperioden.

Fylkesmannen låner ut e-bjeller til reindriften i perioden 2014–2016. Målsettingen med prosjektet er å se om e-bjeller i reindriften kan bidra til å øke graden av dokumenterte tapsårsaker på rein og avsløre evt. problemperioder med tanke på tap til rovvilt. En viktig grunn er også å ha muligheten til å delta i utviklingen på e-bjellene for å tilpasse dem til bruk i reindriften. Prosjektet «Næring og rovvilt i Finnmark - Ealáhus ja boraspiret Finnmárkkus» har fått ansvar for programmering og utlevering av bjeller samt opplæring. E-bjelleprosjektet er nå avsluttet. Det ble avgjort å betale abonnement for alle deltakerne for 2017 med restmidler og avvikle prosjektet i løpet av våren 2017 med levering av sluttrapport i mars 2017. Deltakere i e-bjelleprosjektet får tilbud om å overta utstyret dem har brukt i e-bjelleprosjektet. Vilkår for overtakelse vil være de samme som for overtakelse av radiobjeller i 2015.

Husdyr – rovvilt

Totalt var det 19 søknader om planlagte tiltak og akutte tiltak fra sauedriften i Finnmark. Fylkesmannen ga i 2016 tilsagn om tidlig nedsanking til de besetninger som ligger i forvaltningsområdet A – for gaupe, eller besetninger som er berørt av jerv eller grenser til A-området for jerv eller bjørn. Vår erfaring er at bønder som har fast eller sporadisk forekomst av jerv i beiteområdet og sanker tidlig i tilskuddsperioden har lave tapsprosent på utmarksbeite. Forskning viser at tapsomfang av sau drept av jerv øker utover høsten. Tiltaket har også god effekt i områder med bjørn.

Andre større tiltak innen sauedriften inkluderer først og fremst flytting til øy-beitene Stjernøya og Sørøya. Erfaringene med flytting til øy er god med betydelig lavere tap enn på fastlandet, men gir en del utgifter til transport fra gård til beiteland med båt. Det ble gitt tilskudd til å dekke dette.

I Neiden beitelag ble det gitt midler til beredskapsareal, midler til forsinket beiteslipp og tidlig nedsanking. Radiobjeller ble benyttet i Neiden. I Klubbvik beitelag ble det innvilget akutte midler til kortvarig intensivt tilsyn i kombinasjon med kadaversøk med hund fra slutten av august til september. I dette området ble det dokumentert sau drept av gaupe og kongeørn i løpet av beitesesongen. Kadaver av sau ble funnet ved hjelp av kadaverhunder.

Fylkesmannen brukte noen ressurser på møter med beitelagene i Varanger i 2016. I Persfjord beitelag i Vardø kommune opplevde 2 besetninger akutte tap til jerv, og her valgte de å sanke sau tidligere ned fra utmarkbeite for å forebygge flere skader. Det ble innvilget midler til akutt tidlig nedsanking fra Fylkesmannen.

Både innenfor rein- og saueneeringen oppstår det akutte tap gjennom sesongen. For å redusere ytterligere tap raskest mulig, treffer Fylkesmannen gjennom hele året vedtak med tildeling av akutte forebyggende midler til beitelag, siidaer og reinbeitedistrikter. Midlene går i hovedsak til forsterket tilsyn i en kortere periode i spesielt tapsutsatte områder.

Tabell 1. Finnmark: Midler til forebyggende og konfliktdepemde tiltak 2016, post 1420.73

Forebyggende tiltak rein		Tilsagn	Utbetalt
	Andre tiltak rein	60 000	30 000
	Foring/Gjeting/utvidet tilsyn rein/Flytting til annet beite	1 060 000	964 684
	Kalving i gjerdet	40 000	20 000
	Bruk av tekniske tiltak rein		244 104
	Akutt rein	155 000	153 080
sum rein			1 411 867
Forebyggende tiltak sau			
	Tidlig nedsanking sau	631 407	461 569
	Bruk av tekniske tiltak sau		
	Forsinket slipp sau	103 560	90 060
	Gjeting/utvidet tilsyn sau	40 000	40 000
	Andre tiltak sau		
	Flytting av sau til annet beite	100 000	100 000
	E-gjerder		
	Beredskapsareal	50 000	35 000
	Gjeterhund/vokterhund		
	Beiting på inngjerdet areal		
	Akutt sau	151 516	99 574
Sum sau			826 203
Forebyggende tiltak felles			
	Kadaverhåndtering i Pasvik		30 033
	Diverse, tilskuddsannonser		37 848
	Jakttiltak bjørn, jerve- og gaupejakt-kurs, båser	200 000	122 800
	Utgifter fellingslag og fellingsforsøk	15 000	
	Dusør for rovviltyngling/kongeørnhekkning		60 000
	FoU -prosjekter rovvilt	684 450	708 911
	Godtgjøring interkommunale fellingslag	109 760	100 478
	Kompetanseheving skadefellingslag, dialogsmøter	210 000	188 583
	Tiltak stillinger Næring og Rovvilt i Finnmark	1 476 103	1 146 725
Sum forebyggende tiltak felles			2 395 378
Total sum			4 633 448

Andre tiltak

FKT-midler ble benyttet til annonseringen om tilskuddsordninger i fylkets aviser.

Jaktrelaterte tiltak

Relativt stor innsats er brukt på å øke oppslutning om kvotejakt på gaupe og lisensjakt på jerv og bjørn. I 2016 ble det bevilget til midler til flere jaktkurs i regi av NJFF Finnmark med fokus på å holde kurs og temakvelder om rovviltjakt i fylket. Bare et konkret tiltak ble gjennomført. Det var kurs i bjørnejakt som ble arrangert i Neiden i Sør-Varanger kommune. Her var det en stor deltakelse fra flere medlemmer av ulike kommunale skadefelling lag fra Øst-Finnmark.

Også andre tiltak som skal stimulere til mer effektiv jakt og felling av rovvilt har fått støtte, blant annet bygging av tre flyttbare jervejaktbuer og flere SMS-viltkamera til utplassering på jerveåter. Nesseby og Porsanger kommune har fått støtte til kompetanseheving av kommunale skadefellingslag (støtte til utstyr, trening, ammunisjon og leie av skytebane).

Fylkesmannen støttet et treningsprogram for hundeekvipasjer for sporing av bjørn. Tre ekvipasjer fra Finnmark har etter avtale deltatt på trening i regi av SWDI. Tiltaket har vært organisert av «Dyr i Drift» prosjektet hos Fylkesmannen i Troms. To av ekvipasjene trener i Tana og har også tilknytning til det nyopprettede skadefellingslaget. Ved god framgang denne sesongen, vil en av disse ekvipasjene være godkjent for oppdrag allerede til neste vår. Den andre ekvipasjen er ny av året og vil gjennomføre grunnleggende steg i løpet av sesongen. Den siste ekvipasjen har tilholdssted i Alta og disponerer for øyeblikket en hund eid av fellingspersonell i SNO. Tanken bak denne ekvipasjen er at hundeføreren i Alta skal få god nok kontakt med hunden til å kunne gjennomføre skarpe oppdrag hvis personell fra SNO ikke har mulighet til å stille.

Prosjektet «Næring og rovvilt i Finnmark - Ealáhus ja boraspiret Finnmárkkus

Det ble innvilget 20 søknader med tilsagn til prosjektet i Vest og Øst-Finnmark. Den ene prosjektkoordinatorstillingen som var i Vest-Finnmark ble avvirket oktober 2016. Dette medførte at en del av tiltakene som var tildelt midler ikke ble gjennomført, og at en god del av midlene som var avsatt til fullfinansiering av prosjektstillingen ikke ble benyttet i 2016.

Bestandsovervåking

Det ble utbetalt dusør for en innmelding av binne i følge med unger (dokumentert av SNO i etterkant)), en dusør kongeørnhekking og tre dusører for innmelding av familiegrupper av gaupe i 2016. Det er innvilget midler til fem gavekort blant de som har levert inn bjørnemøkk til positiv analyse.

Fylkesmannen oppfordret elgjegere til å samle inn bjørnemøkk, i samarbeid med Finnmarkseiendommens elgveiestasjoner og SNO. Via elgveiestasjoner i Alta, Kautokeino og Karasjok blir det levert noen få prøver pr. år.

I flere områder av Finnmark vil det være behov for å øke ressursene til bestandsovervåking, vi mener FKT-midlene bør kunne benyttes til dette i avgrensede satsningsområder. Prosjektet Næring og Rovvilt i Finnmark fikk bevilget kr 30.000 i 2015 for å arrangere gaupesporingsaksjon i Tana og Lebesby kommuner for sporing sesongen 2016. Tiltaket ble gjennomført i samarbeid med Statens Naturoppsyn. Målsetninger om differensiert forvaltning i områder med forekomst av gaupe og jerv, og områder uten forekomst er kun delvis oppnådd i fylket. Områdevis er det yngling av både gaupe og jerv utenfor forvaltningsområdene deres.

Rapportering til nemnda – bruk av FKT-midler i Troms 2016

Alle midler til drift av nemnder og sekretariat samt til tjenestekjøp ble brukt opp. Av de tildelte 7 280 000 kroner på kap. 1420.73, ble det utbetalt 6 135 975 kroner (Tabell 3). Dette betyr at det ble 1 144 025 kroner i restmidler. Det ble nesten 300 000 i restmidler avsatt for akutte tiltak. Det var avsatt 600 000 til fellingsvederlag, her ble det også nesten 300 000 i restmidler (Tabell 2), likeledes hadde tiltak gjennom Dyr i drift rundt 300 000 i samlede restmidler, det fikk vi beskjed om så tidlig at en del av disse midlene ble omfordelt. Videre var det flere tiltak som ikke ble gjennomført i det hele tatt, eller som hadde mindre utgifter enn det som var innvilget. Innen rovviltforvaltning er høsten den mest hektiske perioden. Det gjør at Fylkesmannen ikke har kapasitet til å følge opp de enkelte søknadene så godt som vi ønsker for å veilede og skaffe oversikt over restmidler.

Søknader som har fått tilskudd har vært i henhold til forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak. Vi har vektlagt føringer i regional forvaltningsplan for rovvilt. Ved fordeling av midler innenfor de rammene rovviltnemnda vedtok om fordeling av FKT-midler for 2016 har Fylkesmannen lagt til grunn nemndas vedtak i sak 7/16 der rovviltnemnda evaluerer sin oppfølging av forvaltningsplanen.

Tabell 2. Skadefellingstillatelser og avslag i Troms 2016

Administrator	Tidsrom	Art	Felling	Utbetalt kr.
Cohkolat reinbeitedistrikt	13.01.2016	jerv	Avslag	
Lyngen kommune	8.1.2016–18.1.2016	gaupe	Nei	102 809
Lyngen kommune	19.1.2016–25.1.2016	gaupe	Ja	68 313
Lyngen kommune	28.1.2016–31.1.2016	gaupe	Ja	58 382
Per Mathis Oskal siida	10.01.2016	gaupe/jerv	Avslag	
Lyngen kommune	7.4.2016–15.4.2016	gaupe	Ja	56 395
Bardu kommune	22.6.2016–15.8.2016	bjørn	nei	41 365

Tabell 3. Bruk av EKT-midler 2016 – Troms																							
Nr.	Søker	Søker- kategori	Tilskott gjelder/område	Tidlig nedskjening	Forebyggende tiltak sau					Forebyggende tiltak rein					Forebyggende tiltak felles								
					Gjening/ utvidet tilsyn	Kedever/hund	Beredskapsareal	Elektronisk overvåking	Sum forebyggende tiltak sau	Gjening/ utvidet tilsyn	Kalving i gjelde	Føring av rein ved sætting store lpp	Bruk av tekniske tiltak	Sum forebyggende tiltak rein	Støder/ kompen- sering	Føll	Sum forebyggende tiltak felles	Stilla alle forebyggende tiltak	Kontak- demper	Beser og driftnemnda	Kompen- sater		
1	Hjerfnd sida v/ Lars Arne, John M. og Per M. Osaki	P	Føring og tilsyn					0	100 000	0	100 000	100 000	20 319	39 963	200000			0	200000		1670785		
2	Rasen tur/Aleksandersen	P	Føring og tilsyn					0	20 319	0	20 319	100 000	100 000	200000			0	200000		1670785			
3	Gjelås sida v/Arnt Osaki Era	P	Utvidet tilsyn og føring under kalving					0	100 000	0	100 000	100 000	100 000	200000			0	200000		1670785			
4	Gjelås sida v/Anders Nils Era	P	Føring i forbindelse med kalving gjelde					0	96650	0	96650	200000	200000	96650			0	96650		1670785			
5	Hjerfnd sida v/Hilde Osaki	P	Føring i forbindelse med kalving gjelde					0	200000	0	200000	75000	75000	150000			0	150000		1670785			
6	Helligskogen Baral sida	P	Føring av rein liden nov.-des.					0	37500	0	37500	15 000	15 000	52900			0	52900		1670785			
7	Hjerfnd sida v/Lars Arne, John M. og Per M. Osaki	P	Adult føring og kortving minst 1 tilsyn					0									0	103736		1670785			
8	Hjærenden sausankelag v/Hils Henning Gamvoll	L	Plant utvid tilsyn før ldi sank og ladværsk					51968	51968								0	70000		1670785			
9	Nils Henning Gamvoll	P	Beredskapsareal					70000	70000								0	30000		1670785			
10	Arne V. Olsen	P	Beredskapsareal					30000	30000								0	100000		1670785			
11	Carina Bakken	L	Beredskapsareal					100000	100000								0	150000		1670785			
12	Bardu sausankelag	P	Adult tilsyn ved bjørnesteier sau					150000	150000								0	19500		1670785			
13	Jim Gunnar Færevang	P	Plant utvid tilsyn ved bjørnesteier sau					511665	511665								0	85428		1670785			
14	Sauveere	P	Plant utvid tilsyn ved bjørnesteier sau					85428	85428								0	157847		1670785			
15	Sauveere	P	Plant utvid tilsyn ved bjørnesteier sau					157847	157847								0	74593		1670785			
16	Dyr i drift v/End Vinge, NIBO	U	Jernagtsprosjekt Troms 2016					0	0								0	55104		1670785			
17	Dyr i drift v/End Vinge, NIBO	U	kompetanseløp skadefølgesporsnett					0	0								0	30000		1670785			
18	Dyr i drift v/End Vinge, NIBO	U	utdanning sporingsekkepøsser Bjørn 2016					0	0								0	8000		1670785			
19	Hillevik kommune v/Gerit Kræmmer	K	Søring for interkommunalt skadefølgespøss					0	0								0	104403		1670785			
20	Per Heiman Midgård	P	Sporhund den 3. F8 bjørnepark					0	0								0	50000		1670785			
21	Nordreisa kommune	K	Sporhund den 3. F8 bjørnepark					0	0								0	242000		1670785			
22	NIBO Tjåta v/Sven Ildren Eilertsen	U	Utarbeidelse av føringssveiler rensdyr					0	0								0	280000		1670785			
23	NIBO Tjåta v/Sven Ildren Eilertsen	U	Stasjonærtenner med GRS for øvl av RID					0	0								0	150000		1670785			
24	Norse kadaverhunder v/Hils Steinvik	O	Drift av Norske kadaverhunder					0	0								0	154080		1670785			
25	NIBO v/for Arne Bjørn	U	Utdanning i samarbeid med kongerinn					0	0								0	34628		1670785			
26	NIBO Tjåta v/Sven Ildren Eilertsen	U	Tilskottsprosjekt Lyngen					0	0								0	280000		1670785			
27	Troms andobløper v/Henrik Osaki Færevang	U	Organisering og drift av andobløper					0	0								0	34628		1670785			
28	Dyr i drift v/End Vinge, NIBO	U	Kadaverhunderprosjekt 2016					0	0								0	150000		1670785			
29	Gratangen kommune v/Torbjørn Johnsen	K	Utvidet tilsyn med godkjent kadaversekkingspøss					0	315000								0	315000		1670785			
30	NIBO Tjåta v/Hilde Hansen	U	Erfolkt kadaversekk med hund					0	0								0	150000		1670785			
31	Dyr i drift v/End Vinge, NIBO	U	Prosjekt Dyr i drift					0	0								0	300000		1670785			
32	Dyr i drift v/End Vinge, NIBO	U	Tema dag gruppe, Polar park					0	0								0	300000		1670785			
33	NMA v/John Odden	U	Overføring av gruppe med vikamera					0	0								0	60000		1670785			
34	Grove Passiv nasjonalparksenter	U	Fremføring og fremfølgingsberedning av gruppe					0	0								0	110090		1670785			
35	Bardu kommune	U	Barns naturpark og Polar Park					0	0								0	327284		1670785			
36	Hjerfnd nd v/Per Marlis Osaki	U	Føring av rein, resultatbeløp fra 2015-tilbud					0	37784								0	37784		1670785			
37	kommuner/skadefølgespøss	K	skadefølgespøss					0	327284								0	327284		1670785			
28	Ferrestedsløp	F	Div. ferrestedsløp					0	0								0	0		1670785			
29	Private	P	Dusar for medling og gruppefamilier					0	0								0	75000		1670785			
30	Private	P	Gaver for innføring DVA-bjørn					0	0								0	15000		1670785			
31	Ansatte	F	Lønn og andre kostnader ansatte					0	0								0	595964		1670785			
32	Gaver	F	Gaver (ekstern foretser og lignende)					0	0								0	337		1670785			
33	Lønn og godtgjørelse roviltlemnda	F	Honorar, arbeidspløyeravgift					0	0								0	218201		1670785			
34	Roviltlemnda reise	F	Div. reisekostnader					0	0								0	85248		1670785			
SUM				597093	2217988	368888	200000	154080	1539409	2578165	286690	3480825	114393	1016944	327284	455170	1126403	1908837	4465190	1670785	1750000		

Forebyggende rein

I følge forvaltningsplanen for rovvilt i region 8, er det i utgangspunktet ønskelig å balansere tildelingen av midler til sau og rein i regionen. Når det gjelder forebyggende tiltak i reindriften er det få tiltak med dokumentert effekt. 2016 var et oppstartsår for pilotprosjekter i reindriften, der vi i 2017 vil se en videre satsning på disse. Videre ble det for to siidaer gitt tilskudd til kalving i gjerde. En siida ble gitt tilskudd til utvidet tilsyn og fôring under kalving. Det ble også gitt tilskudd til fôring og tilsyn i kombinasjon, og det ble gitt akuttmidler til fôring og kortvarig intensivt tilsyn. Totalt ble det utbetalt litt over 1 000 000 kroner til forebyggende tiltak rein.

Forebyggende sau og tiltak for å øke kunnskapsgrunnlaget

I 2016 ble det gitt i overkant av 500 000 kroner til planlagt tidlig nedsanking. Det ble gitt 85 000 kroner til akutt tidlig nedsanking i forbindelse med tap til bjørn i Bardu, her ble det også gitt omtrent 170 000 til akutt tilsyn/uro ved bjørneskader på sau. Manndalen sausankelag ble gitt ca. 100 000 kroner til tiltakene planlagt utvidet tilsyn før tidlig sanking og kadaversøk. Til Gratangen kommune ble det gitt 315 000 kroner til utvidet tilsyn med godkjent kadaversøkekvipasje. Det ble brukt omtrent 150 000 kroner til organisering og administrasjon av radiobjeller gjennom Troms radiobjeller. 200 000 ble utbetalt til opparbeiding av beredskapsarealer for tre ulike sauebesetninger.

Andre tiltak som kan være direkte tapsreducerende

Det ble satset videre på jervejaktprosjektet i Troms, for å forsøke å nå målet om at jervebestanden skal reguleres gjennom ordinær lisensfelling. Dette ser det ut til at vi nå nærmer oss i Troms. Det har blitt gitt midler til kompetanseheving for skadefellingspersonell og til utdanning av sporingsekvipasjer bjørn. Av de fire interkommunale skadefellingslagene var det i 2016 bare det med sete i Målselv som gjennomførte samling med støtte fra FKT-midler. Prosjektet grunneiertillatelser i Nord-Troms ble avsluttet, og lærdom fra dette prosjektet er videreført til det pågående prosjektet i Sør-Troms, hvor det nå satses på å få jakttillatelser tilgjengelig på Inatur.no

Forebyggende tiltak

For andre året ble det gitt tilskudd til prosjektet tiltakspakke Lyngen, det ble gitt 280 000 kroner. Dette er et område med mye tap, der vi mener årsaker til tap kan være sammensatt. Dette kan også ha nytteverdi når det gjelder valg av andre forebyggende tiltak. Vi tror dette kan være med på å øke kunnskapsgrunnlaget vedrørende tap av beitedyr i kystnære områder.

Det ble forskuddsutbetalt midler til NIBIO for utarbeidelse av en fôringsveileder reinsdyr og for innkjøp av to stasjonærantenner med GPRS for avlesning av RFID som skal brukes i prosjektene «pilot reindrift innland» og «pilot reindrift kyst» for å kunne følge reinen på individnivå, for å få oversikt over når tapene av dyr skjer.

Det ble gitt 20 000 i støtte til drift av Norske kadaverhunder. Det ble gitt ca. 240 000 til et prosjekt på Åkerøya i Harstad der NIBIO utprøver lysreflekterende prizmer for å hindre tap til kongeørn. NINA ble gitt 300 000 kroner til prosjekt med overvåking av gaupe med viltkamera. Dyr i drift ble utbetalt ca. 35 000 kroner til kadaverhundprosjekt med fokus på opplæring av ekvipasjer på hvordan de skal organisere søket på en mest mulig effektiv måte for å øke mulighetene for å finne ferske kadaver. Samtidig ble NIBIO Tjøtta gitt 150 000 kroner til et forskningsprosjekt der en testet hvor effektivt kadaversøk med hund er.

Til skadefellingsvederlag for skadefellingslag på oppdrag ble det utbetalt omtrent 330 000 kroner.

Konfliktdempende tiltak

Rovviltnemnda hadde satt av nesten 1 500 000 kroner til prosjektet Dyr i drift. Hovedmålsettingen med prosjektet er å bidra til å redusere skader fra rovvilt på beitedyr og på den måten bidra til å redusere konflikten mellom næringsutøvelse og forvaltning av rovvilt. Denne målsettingen skal nås gjennom effektive forebyggende og konfliktdempende tiltak, kompetanseoppbygging og informasjonstiltak.

Øvre Pasvik nasjonalparksenter ble gitt 60 000 kroner til formidling og informasjonsarbeid ang. brunbjørn. Det ble også utbetalt omtrent 110 000 kroner til Barnas naturpark og Polar Park.

Det ble utbetalt fem ganger 15 000 kroner for meldinger om gaupefamilier. For innlevering av DNA-prøver fra bjørn ble det utbetalt tre gavekort, hvert på 5000 kroner.

Regional tildeling og fordeling mellom fylkene 2017

Fordeling av midler mellom fylkesmennene i Finnmark og Troms, kap. 1420.73

Rovviltnemnda i region 8 har fått i oppgave å fordele 13 millioner kroner til forebyggende og konfliktdempende tiltak mellom Fylkesmannen i Finnmark og Fylkesmannen i Troms. Disse midlene ligger under kap. 1420.73. Forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak, ble fastsatt av Miljødirektoratet 1. januar 2013. Forskriftens §§ 5–7 angir de tiltakstypene det kan søkes midler til.

I 2011 vedtok rovviltnemnda en fordelingsnøkkel der antall ynglinger av jerv, antall gaupefamilier, antall bjørn og antall beitedyr foregående registreringssesong skulle beskrive behovet for forebyggende og konfliktdempende tiltak i hvert fylke. Denne fordelingen har vist seg å variere en del mellom år, men i snitt de seks årene den har vært i bruk har fordelingen vært 52,5 prosent av midlene Troms og 47,5 prosent til Finnmark. Når vi legger til grunn at særlig gauperegistreringer i Finnmark kan være mer problematiske i Finnmark enn i Troms taler dette for at fordelingsnøkkelens tilsier gjennomsnittlig omkring 50/50-fordeling. Fylkesmannen i Finnmark og Fylkesmannen i Troms er enige om at registreringer forrige registreringssesong i liten grad indikerer behovet kommende sesong. Sekretariatet mener det vil være bedre og mer forutsigbart å fordele midlene under kap. 1420.73 likt mellom fylkene. Dette er foreslått i innstilling til vedtak.

Generelt om prioritering av midler i Troms og Finnmark

Fordelingen innad i Troms og Finnmark er baserte på innkomne søknader om tilskudd til forebyggende tiltak, samt praksis mht. fordeling i fylket. Vi prioriterer områder som er rovviltutsatt, har ynglinger, mye tap og dokumenterte skader.

Miljødirektoratet presiserer gjennom forskriften at utvidet tilsynsaktivitet alene ikke kan få støtte, men at en kan gi tilskudd til dette i kombinasjon med andre tiltak. I tillegg skal søknader som omfatter hele beitelag, sidaer og reinbeitedistrikt prioriteres ved behandling av

søknader. Betydelige midler vil bli avsatt til å dekke utgifter ved skadefellingsoppdrag.

Prioriteringer for bruk av FKT-midler 2017 for Finnmark

Vi har enda ikke fått supplerende tildelingsbrev fra Miljødirektoratet på FKT midler. Rovviltnemdene har fått foreløpige planleggingsrammer fra Miljødirektoratet. Fylkesmannen i Finnmark har i samråd med Fylkesmannen i Troms blitt enig om at tildelingsbeløpet bør deles likt mellom fylkene.

I forhold til tildeling av FKT-tilskudd vil Fylkesmannen i Finnmark prioritere beitelag/sankelag og reinbeitedistrikter eller større siidagrupper der det er mulig. Det er satt av 400 000 kroner i akutte midler på rein for 2017. Det har allerede vært en del akutte skadesituasjoner som har gjort at Fylkesmannen har bevilget støtte til akutte forebyggende tiltak.

Av erfaring vet vi at omfanget av skader på rein og sau varierer fra år til år. På bakgrunn av dette anbefaler Fylkesmannen i Finnmark at det settes av tilstrekkelig med midler til å dekke eventuelle utgifter forbundet med skadefellinger. Det er flere kommuner som har etablert skadefellingslag og utgiftene vil dermed være høyere dersom omfanget av skader i årets beitesesong blir stort. Nyetablering av skadefellingslag gjør også at søknader om kompetansehevinge til kommunale lag prioriteres, denne potten er satt til kr 280 000.

Det er satt av 83 100 kroner til lønn og tiltak etter søknader fra Næring- og rovviltprosjektet i Finnmark i 2017. Det ble brukt restmidler fra FKT på slutten av året i fjor til å fullfinansiere prosjektet, da de ikke fikk økonomisk støtte fra andre. Styringsgruppen i prosjektet ønsker å videreføre prosjektet. Forslaget er én 100 % stilling som prosjektleder og at denne knyttes til et etablert fagmiljø i Finnmark. Foreløpig forslag til kontorsted er Stabbursnes naturhus med tilknytning til NIBIO eller tilsvarende. Fylkesmannen i Finnmark får ansvar for å utrede muligheter for organisering. Det er satt av 300 000 kroner til en ny stilling i prosjektet.

Tabell 4. Foreløpig budsjett for FKT – Finnmark 2017

Tiltak	Antall søknader	Omsøkt	Foreløpig budsjett
Andre tiltak rein	9		
Foring/Gjeting/utvidet tilsyn rein	24		1 450 000
Kalving i gjerdet	7		200 000
Flytting til annet beite rein	10		200 000
Omsøkt ordinære tiltak	28	6 150 976	
Akutt rein	8	954 150	400 000
	29	7 105 126	2 250 000
Tidlig nedsanking sau	18	1 092 640	1 150 000
Bruk av tekniske tiltak sau	7	193 700	
Forsinket slipp sau	5	63 300	131 200
Gjeting/utvidet tilsyn sau i kombinasjon med andre tiltak	5	63 700	50 000
Andre tiltak sau			
Flytting av sau til annet beite	2	160 000	130 000
E-gjerder	2	112 000	30 000
Beredskapsareal	5	94 100	80 000
Gjeterhund/vokterhund			
Beiting på inngjerdet areal	1		
Akutt sau			150 000
	19	1 779 440	1 721 200
Kadaverhåndtering i Pasvik/Sør-Varanger			30 000
Jakttiltak jerve- og gaupejakt-kurs, båser, jervejaktbu, viltkamera	7	252 200	205 000
Dusør for rovviltungling/kongeørnhekkning			80 000
FoU-prosjekter rovvilt	11	1 666 000	1 310 000
Godtgjøring kommunale og interkommunale fellingslag og private fellingslag			700 000
Informasjon, kompetanseheving, dialog	2	277 890	280 000
Prosjekt Næring og Rovvilt i Finnmark, stillinger* og søknader gjennom prosje	5	83 100	383 100
		2 279 190	2 958 100
*her ligger også innel finansiering av fortsettelse av prosjektet med 1 stilling			
	25	11 163 756	
Behov av FKT midler i Finnmark 2017 ,post 1427.73:			6 499 300
Behov av FKT midler i Finnmark 2017, post 1427.21:			-
Kan bli endringer i budsjettet når vi får endelig bevilgning			

Prioriteringer for bruk av FKT-midler 2017 for Troms

Fylkesmannen i Troms har sett at det årlig blir restmidler, og at vi på tampen av året har problemer med å finne gode tiltak å bruke dem på. Derfor har vi i budsjettet for 2017 strammet inn på akuttmidler og midler til fellingsvederlag (Tabell 5). Dette gjør vi da vi har erfart at det uansett blir andre restmidler til gode. Vi regner altså med et overforbruk på akuttmidler og fellingsvederlag, og et tilsvarende underforbruk av resterende midler. Videre er det i skrivende stund uavklart om vi kan bruke tjenestekjøpmidler til pilotprosjektene i reindrifta. Kan vi det, vil vi kunne sette av 400–500-tusen av tjenestekjøpmidlene til dette, og har da et slakkere budsjett for akuttmidler og fellingsvederlag.

Reindrift

Med bakgrunn i innkomne søknader foreslår sekretariatet å budsjettere med 825 000 kroner til tiltak med direkte tapsreducerende effekt i reindrifta. Det er i hovedsak føring i kombinasjon med tilsyn, og tiltak knyttet til kalving vi foreslår å støtte.

Det er ikke mange tiltak i reindrifta som virker forebyggende eller tapsreducerende. Fylkesmannen kommenterte derfor ved forslag til prioriteringer for bruk av midler i 2016 at vi ønsket å undersøke om det er mulig å utvikle en tiltakspakke, for å forebygge/reducere tap av rein på beite, som vi kan tilby næringen. Det kan være en kombinasjon av ulike tiltak, for eksempel økt slakteuttak, foring, kalving i gjerde, økt tilsyn, flytte rein ned i skogen før kalving mm. Utvikle godt og rett fôr til rein er også et sentralt tema. Vi sa at Dyr i drift ved NIBIO ønsket å se på dette. I 2016 startet NIBIO et pilotsamarbeid med Ole Nils Aslak Baal i Helligskogen reinbeitedistrikt, pilot innland. Dette ønsker Fylkesmannen å videreutvikle i 2017. NIBIO har også søkt om midler til en pilot kyst, som er planlagt gjennomført på Tjeldøya. Til sammen har vi foreslått et budsjett på 1097 100 kroner til disse pilotene. Det er en betydelig satsning på reindriften i Troms.

Sau

Vi har budsjettert med 1 226 033 kroner til tiltak med direkte tapsreducerende effekt i sauedrifta. Som tidligere har Fylkesmannen i Troms foreslått å sette av midler til opparbeiding av beredskapsarealer. Vi mener dette er et godt tiltak som gjør det mulig å sanke tidligere, planlagt eller akutt, i områder som er utsatt for jerv og/eller bjørn.

Andre tiltak som kan være direkte tapsreducerende

Til denne posten har Fylkesmannen budsjettert å støtte tiltak med til sammen 981 065 kroner. Fylkesmannen i Troms ønsker fortsatt å bruke midler på jervejaktprosjekt og andre tiltak som stimulerer til rovviltjakt, samt kompetanseheving og samlinger for skadefellingslag. Vi foreslår fortsatt støtte til prosjekt grunneiertillatelser med Senja vgs. Vi mener det er viktig å fortsette arbeidet med å få grunneiertillatelser i områder en ikke har god nok tilgang til å jakte. Nå jobbes det med å utarbeide standardavtaler som skal gjøre det enkelt for grunneiere å gå sammen å registrere jakttilbudet på Inatur.no.

Øke kunnskapsgrunnlaget

Vi har budsjettert med 1 598 500 kroner til denne posten. I 2017 har vi foreslått ikke å støtte planlagt bruk av kadaversøkekvipasjer, dette da vi over flere år har erfart at dette tiltaket ikke har tilstrekkelig tapsreducerende eller tapsavklarende effekt. Dette underbygges også av resultatene fra kadaverhundprosjektet som NIBIO i 2016 gjennomførte for å kartlegge effektiviteten med bruk av hund i kadaversøk. Kadaverhundekvipasjer klarer i liten grad å finne kadaver så tidlig at tapsårsaker avdekkes, da får vi heller ikke økt kunnskapsgrunnlaget. Derfor vil vi heller prioritere disse midlene på andre tiltak. Troms radiobjeller ønsker ikke lenger å ha ansvar for administrasjon av radiobjeller. Avtalen med Fylkesmannen blir dermed ikke forlenget. Fylkesmannen har derfor vurdert ulike måter å løse dette på. Vi landet på at enkelte av de eksisterende lag/brukere i rovviltutsatte områder skulle få tilbud om å overta de eldste radiobjellene. Vi har prioritert beitelag/brukere som har sau i områder med tap til bjørn. Betingelsene er at de fra neste år tar ansvar for oppgradering, abonnement, kostnader ved batteri m.m. De som ble prioritert høyest i fjor fikk tilbud om å overta bjellene til odel og eie. Samtlige brukere som fikk tilbud har sagt ja til å overta radiobjellene. Til sammen dreier dette seg om 950 radiobjeller.

Fylkesmannen har holdt tilbake 500 radiobjeller for FKT «tiltaks pakker», evt. andre forskningsprosjekter med fokus på tapsårsaker. NIBIO disponerer radiobjellene fra og med 2017. NIBIO skal prioritere radiobjeller i tilknytning til prosjekter Fylkesmannen har gitt tilsagn til først.

Vi tilråder ikke å prioritere å bruke FKT-midler til søknader om nyinnkjøp av radiobjeller dette året.

Fylkesmannen har budsjettert med å gi omtrent 400 000 kroner til videreføring av tiltakspakke Lyngen i 2017.

Konfliktdempende tiltak

Under denne posten har vi budsjettert med 1 488 000 til prosjektet Dyr i drift v/NIBIO. Hovedmålsettingen med prosjektet er å bidra til å redusere skader fra rovvilt på beitedyr og på den måten bidra til å redusere konflikten mellom næringsutøvelse og forvaltning av rovvilt. Denne målsettingen skal nås gjennom effektive forebyggende og konfliktdempende tiltak, kompetanseoppbygging og informasjonstiltak. Vi har budsjettert med å gi tilskudd til Barnas naturpark og Polar park til formidling.

Fellingsvederlag

For dekning av fellingsvederlag har vi budsjettert med et behov på 260 902. Her regner vi med å dekke inn eventuelt overforbruk med underforbruk på øvrige poster.

Tabell 5. Forslag til budsjett for fordeling av FKT-midler 2017 – Troms. Beløp i orange celler i F-kolonnen er inkludert i den enkelte post sin «Sum». «Sum Troms» er summen av de enkelte postene

	A	B	C	D	E	F
1	Type tiltak	Søker	Tiltak	TOTAL kostnad	Søkt or	Forslag budsjett
2	Rein forebyggende § 5 a og b					
3		Hjertind rbd V/Helge Oskal	for til kalving i gjerde	560500	560500	
4		Nils Ante Oskal Eira (Gielas)	Intensiv gjeting, Kalving i gjerde, innkjøp av drone	190000	190000	
5		Tjeldøy reinbeitedistrikt	Foring for å unngå rovvilttap	113400	113400	
6		Gielas rbd v/Ole Johan Eira	Foring for å unngå rovvilttap og utvidet tilsyn	415 800	415 800	
7		Anna Lisa Båhl	Kalving i gjerde, foring og utprøving av nye tiltak	1 664 274	1 314 274	
8		Saarivuoma sameby v/Nils-Petter Labba	Utvidet tilsyn og flytting til mindre rovviltutsatte områder	280 000	280 000	
9		Per Mathis Oskal	utgifter til for og oppsett av gjerde for kalving i gjerde	417 500	287 500	
10		Per Mathis Oskal	Utvidet tilsyn	135 000	135 000	
11		Anders Nils Eira	Foring for å unngå rovvilttap og ekstra tilsyn	230 000	160 000	
12	Akutt rein					100 000
13	Sum rein					825 000
14	SAU § 5 a og b					
15		Leif Bjørnar Seppola	Beredskapsareal	105 499	93 499	
16		Skibotn saubeitelag	Beredskapsareal	127084	116084	
17		Henry Johannessen	Tilsyn	0	0	
18		Hans-Marius Walør	Beredskapsareal, rovdryvvisende gjerde, planlagt utvidet tilsyn	349 050	286 450	
19	Tidlig nedsanking					550 000
20		Indre Kåfjord sausankelag	Tidlig nedsanking			
21		Skibotn saubeitelag	Tidlig nedsanking og beredskapsareal			
22		Mannadalen sausankelag	Tidlig nedsanking og Planlagt utvidet tilsyn	220000	220000	
23	Akutt tidlig nedsanking					80 000
24	Akutt tilsyn					100 000
25	Sum sau					1 226 033
26	§ 5 c Andre tiltak					
27		NORUT	Bruk av droner i utmarksnæringer, Finnmark/Troms	90 000	90 000	
28		Bardu kommune	Samling interkommunalt skadefellingslag	44 000	33 500	
29		TURA	Rekruttering av unge jervejegere	255 000	205 000	
30		Målselv kommune	1. Saml. Skaldef.lag 2. Kompetanseheving av leder 3. ID-kort	85 500	53 900	
31		Dyr i drift	Effektiv skadefelling av bjørn	209000	209000	
32		Dyr i drift	Jervejaktprosjektet Troms 2017	140 000	140 000	
33		Gratangen kommune	Samling i skyteteknikk med lokalt skadefellingslag	77 000	77 000	
34		NJFF-Troms	Veiledet gaupejakt for nye rovviltjegere	33 360	17 420	
35		Senja vgs/Troms landbruksfaglige senter	Grunneiutlivelser for jakt på fredet rovvilt	505 000	320 000	
36		Målselv JFF	Bygging og handtering av revbås og kråkefelle	16 000	13 800	
37		Lyngen kommune	Støtte til innkjøp av nødvendig utstyr og kurs	101 165	101 165	
38	Sum andre tiltak					981 065
39	§ 6 Tiltak for å øke kunnskapsgrunnlaget					
40		NIBIO svanhovd	Overvåking av brunbjørn i tre områder i Troms	365000	365000	
41		Gratangen kommune	Utvidet tilsyn med godkjent kadaversøkekvipasjer	342 999	342 999	
42		Norske kadaverhunder	Beredskapskurs for kadaverkvispasjer	50 000	50000	
43		Norske kadaverhunder	Driftsunderskudd	160000	15000	
44		NIBIO øvre Pasvik besøkssenter	Formidling og informasjonsarrangement	100000	100000	
45		NIBIO Lyngen	Tiltakspakke Lyngen	401400	401400	
46		Helligskogen v/ Ole Nils Aslak Baal	pilot innland, tilskudd direkte til siida.	376600	376600	
47		NIBIO v/ Svein Eilertsen	Pilot innland - Helligskogen	170000	170000	
48		NIBIO v/ Tor - Arne Bjørn	Pilot kyst - Tjeldøya	744500	550500	
49	Sum øke kunnskap					1 598 500
50	§ 7 konfliktdepndende tiltak					
51		Glenn R Thomassen	Innkjøp av 350 radiobjeller	444880	444880	
52		Dyr i drift	Drift av prosjektet	1488000	1488000	
53		Bardu kommune	Barnas naturpark v/ Ida Steien Bjerka	919000	120500	
54		Nils Ivar Isaksen	Innkjøp radiobjeller	79300	62450	
55	Sum konfliktdepndende tiltak					1 608 500
56	Annet					
57		Lyngen kommune	Dekking av utgifter, forsikring	60 000	60 000	
58			Fellingsvederlag			260 902
59	Sum annet					260 902
60	SUM Troms	Kap. 142073, M616		12065811	9980621	6 500 000
61	Tjenestekjøp	Kap. 1420.21, M619				750 000
62	Drift av nemnd og sekretariat	Kap. 1420.21	DRIFT av nemnda			
63		M6201	Lønn og godtgjørelse nemnda			300 000
64		M6202	Reise, møte og hotell nemnda			300 000
65		M620	Reise sekretariat			30 000
66		M620	Lønn sekretariat			470 000
67	Sum drift av nemnd og sekretariat					1 100 000

16/17 Kvoter for betinga skadefelling på jerv og ulv 2017/2018

Vedtak:

Innstilling til vedtak:

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd b) og § 77 jf. rovviltforskriften § 8 jf. §§ 1 og 3 gir rovviltnemnda i region 8 følgende kvote for betinget skadefelling for perioden 1.6.2017–15.2.2018: Sju betingede fellingstillatelser på jerv og 3 betingede fellingstillatelser på ulv

Vedtaket er fattet på grunnlag av at bestandsmålet for jerv i regionen er oppfylt, store tap av rein til jerv siste år, samt vitenskapelig- og forvaltningsbasert kunnskap om at et uttak av denne kvoten ikke vil true jerven sin overlevelse, eller genetiske mangfold innenfor naturlige utbredelsesområder i Troms og Finnmark.

I vedtaket om kvote for skadefelling av ulv er det lagt til grunn at denne arten ikke skal ha fast bestand i regionen.

Nemnda vil vurdere å trekke tilbake betingede fellingstillatelser, for eksempel hvis det blir registrert eller fattet mistanke om annen avgang i løpet av perioden, eller hvis kjønns- og alderssammensetningen blant skutte dyr er uheldig.

Fellingstillatelse som gis av fylkesmannen, bør om mulig gis til et kommunalt/interkommunalt fellingslag dersom dette er etablert for det området fellingstillatelsen gis.

Betingede skadefellingstillatelser

Målet med en fellingstillatelse er i utgangspunktet å felle bestemte individer knyttet til bestemte situasjoner, og ikke å regulere en rovviltbestand. Fellingstillatelser avgrenses derfor i tid og rom. Skadefelling er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå, mens regulering av bestandsstørrelsen i regelen skal skje gjennom lisensfelling eller kvotejakt. For jerv og bjørn er det ønskelig at skadefelling skal benyttes også der lisensfellingskvoten ikke blir tatt ut.

Betinget skadefelling er vedtak med hjemmel i naturmangfoldlovens § 18 om felling av enkeltindivid av rovvilt for å stanse eller forhindre skader på bufe eller tamrein, der det på forhånd er fastsatt kvote og vilkår av overordnet myndighet. Fylkesmannen kan av eget tiltak eller etter søknad, fatte vedtak om iverksetting av felling innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av rovviltnemnda eller Miljødirektoratet. Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan.

Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til:

- områdets betydning som beitemark
- skadenes omfang og utvikling
- potensialet for framtidige skader
- mulighetene for å gjennomføre forebyggende tiltak

En fellingstillatelse kan iverksettes i flere områder samtidig, forutsatt at nødvendig kommunikasjon er etablert for å hindre at det skytes flere individer enn vedtatt kvote.

Det kan gis godtgjøring til medlemmer av kommunale/interkommunale skadefellingslag som deltar når det gis skadefellingstillatelse. Det er fastsatt en døgnset på kr 1400,- per deltaker. Fylkesmannen setter en økonomisk ramme for hver fellingstillatelse som gis. Direkte og dokumenterte kostnader dekkes for alle fellingslag, også de som ikke er kommunalt eller interkommunalt oppnevnte lag, begrenset oppad til kr 15000,-.

Bestandsmål og myndighet til å fastsette kvote for betingede fellingstillatelser

Etter forskriften om forvaltning av rovvilt av 18.03.05 er landet delt inn i åtte forvaltningsregioner. Hver region har tilhørende nasjonale mål for ynglinger innenfor regionens grense. Finnmark og Troms er slått sammen til region 8 med følgende bestandsmål:

- 10 ynglinger av gaupe, hvorav 4 ynglinger i Finnmark
- 10 ynglinger av jerv, hvorav 3 ynglinger i Finnmark
- 6 ynglinger av bjørn
- 0 ynglinger av ulv

Når bestanden ligger over eller på de nasjonalt fastsatte målene for den enkelte region kan en rovviltnemnd, tildele kvote for betinget skadefelling på gaupe, jerv, bjørn og ulv til Fylkesmannen, for å forhindre at disse artene gjør skade på bufe eller tamrein. Vurdering av om nemnda har myndighet baseres på tall fra det nasjonale overvåkningsprogrammet. For bjørn og ulv baseres dette på dokumenterte data om siste års ynglinger. For jerv og gaupe baseres det på gjennomsnittet av dokumenterte data om ynglinger de siste tre årene. Kvota for betinget skadefelling gjelder fra 1. juni til og med 15. februar. Etter at kvote for lisensjakt er vedtatt, vil dyr som felles på skadefelling belastes lisensfellingskvoten.

Samarbeidsavtale mellom rovviltnemndene i region 7 og 8

Fylkesgrensa mellom Troms og Nordland er ingen naturlig barriere for rovvilt. Rombaken er en mer naturlig grense, derfor har rovviltnemnda i region 7 og rovviltnemnda i region 8 inngått en samarbeidsavtale:

Rovviltnemnda i region 7 og rovviltnemnda i region 8 har inngått følgende avtale om kvotejakt på gaupe, lisensfelling av jerv, samt kvoter for betingede skadefellinger av jerv, gaupe, bjørn og ulv:

1. Ved fastsetting av:
  - kvote for jakt på gaupe,
  - kvote for lisensfelling av jerv,
  - kvoter for betingede skadefellinger av jerv, gaupe, bjørn og ulv

i grenseområdene mellom Nordland og Troms, skal følgende område i Nordland omfattes av kvotevedtak for Troms:

Fastlandsdelen av Tjeldsund kommune, hele Evenes kommune og den delen av Narvik kommune som ligger nord for Rombaken (fra Rombaksbotn går grensa for området i Norddalen opp til Ofotbanen og langs Ofotbanen til svenskegrensa).

2. Kvotevedtak i dette området fastsettes av rovviltnemnda i Troms, som en del av fellingsområdene på Troms-sida av grenseområdet.

3. Sekretariatet for rovviltnemnda i region 8 skal ved utarbeidelse av saksframlegg for fastsetting av kvoter, legge vekt på:
  - bestandssituasjonen for de aktuelle artene i området,
  - fastsatt bestandsmål for de aktuelle artene i Nordland,
  - føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i Nordland
  - tapssituasjonen for sau og rein i området
4. Rovviltnemnda i region 7 skal gis anledning å komme med merknader til saken før det fattes vedtak om slike kvoter.
5. Kvotejakt og lisensfelling i dette området administreres av Fylkesmannen i Troms. Søknader om skadefelling av jerv, gaupe, ulv og bjørn i dette området skal behandles av Fylkesmannen i Troms i nært samarbeid med Fylkesmannen i Nordland.
6. I de tilfeller der Direktoratet for naturforvaltning har myndigheten til å fastsette slike kvoter i en eller begge rovviltregionene, oppfordres det til at DN fatter vedtak i samsvar med denne avtalen. Det legges til grunn at rovviltnemnda i region 8 kan fatte vedtak om kvoter i det aktuelle området i Nordland også i tilfeller hvor myndigheten til å fastsette slike kvoter i region 7 er tillagt DN.
7. Avtalen kan oppheves umiddelbart dersom en av nemndene ønsker dette.

Utdypende om samarbeidsavtale mellom region 7 og region 8

Rovviltnemnda ønsker å oppklare at samarbeidsavtalen med region 7 ikke rører ved bestandsmålene for de ulike regionene, den rører heller ikke ved regiongrensen når en beregner hvor mange ynglinger en har i de ulike regionene. Samarbeidsavtalen gir rovviltnemnda i region 8 myndighet til å fatte vedtak om kvote for et område nord i Nordland, når rovviltnemnda gjør dette ser den til bestandssituasjonen for jerv i området, fastsatt bestandsmål for jerv i Nordland, føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i Nordland og til tapssituasjonen for sau og rein i området. Jerveynglinger som registreres i samarbeidsområdet regnes ikke inn i antall ynglinger i region 8, de telles fortsatt inn i antall ynglinger i region 7. Det nye er at kvoten administreres fra region 8, skutte jerver belastes kvoten for region 8. En viktig årsak til denne ordningen er at det i dette området, i stor grad er de samme jervene som bruker begge regionene, Rombaken–svenskegrensa er en mer naturlig forvaltningsgrense.

Vurdering av kvote for skadefelling av jerv

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet. Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at beslutningsgrunnlaget skal være best mulig jf. naturmangfoldloven § 8. Det er god kunnskap om jervebestanden i Skandinavia, vi vil vise til: Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia nr. 3 2016, NINA rapport 1291, Yngleregistrering av jerv i Norge i 2016 og NINA rapport 1306, DNA-basert overvåking av den norske jervebestanden 2016, og til Gaupe og jerv i reinbeiteland, NINA Rapport 1200. Videre vil vi vise til rovbasse for kjent avgang av jerv.

De siste årene har den registrerte jervebestanden i region 8 ligget over bestandsmålet. Bestandsmålet er et eksakt mål som det skal tilstrebes å ligge på. Gjennomsnittlig antall registrerte ynglinger over årene 2014–2016 er 14,3 ynglinger. I Skandinavia ble det i 2016 registrert 108 ynglinger av jerv. I Nordland ble det i 2016 antatt/dokumentert 10 ynglinger, I Nordland er gjennomsnittet de siste tre år 12 ynglinger.

Analysen har vist at jerven i nord er genetisk forskjellig fra jerv lenger sør. Den genetiske variasjonen i Troms og Finnmark er relativt lav sammenlignet med mer jervetette områder i Sverige. Dette kan tyde på relativt lave bestander over tid her nord. I NINA rapport 498 fremgår det at det likevel er liten grunn til å bekymre seg over nivået av genetisk variasjon på sikt. Dette siden jerven i Finnmark og Nord-Finland hører til samme delbestand, og at immigranter fra Nord-Finland fra tid til annen potensielt vil kunne ta med seg nytt genetisk materiale fra den mer variable bestanden lenger sør i finsk Karelen.

Fylkesmannen har vurdert beslutningsgrunnlaget jf. naturmangfoldloven § 8 som godt i denne saken.

Naturmangfoldloven § 10 sier at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Sekretariatet mener den samlede påvirkningen på økosystemet, ved å regulere jervebestanden rundt nasjonale og regionale bestandsmål er vesentlig. Sekretariatets syn er at det gjennom rovviltforliket av 2011, hvor det nasjonale bestandsmålet for jerv opprettholdes på 39 årlige ynglinger, er foretatt en vurdering av økosystemets samlede belastning. Dette i lys av den todelte målsettingen om beitedyr og rovvilt.

Dersom beslutningsgrunnlaget ikke er tilstrekkelig, kommer naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) til anvendelse. Beslutningsgrunnlaget blir vurdert som godt, føre-var-prinsippet blir dermed ikke tillagt vesentlig vekt.

Tross et godt beslutningsgrunnlag er det stor usikkerhet knyttet til hvor mange ynglinger som kommer til å bli registrert i inneværende sesong, dette da det varierer mellom år hvor stor del av de voksne tispene som går til yngling. Med denne bakgrunn vil sekretariatet tilrå en kvote på sju jerv.

Naturmangfoldloven § 11 sier at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver. Sekretariatet vurderer at det ikke er relevant å vurdere dette i denne saken som gjelder skadefellingskvote for jerv.

Når det gjelder naturmangfoldloven § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder har sekretariatet lagt til grunn at rovviltnemnda gjennom forvaltningsplan for rovvilt i region 8, vedtatt 10.10.2013, med sin geografiske differensiering har ivaretatt de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12.

Vurdering av kvote for skadefelling av ulv

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet. Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at beslutningsgrunnlaget skal være best mulig jf. naturmangfoldloven § 8. Sekretariatet har vurdert beslutningsgrunnlaget som godt. Det er god kunnskap om ulvebestanden i Skandinavia, sekretariatet vil vise til følgende rapporter tilgjengelig på www.rovdata.no: Ulv i Norge pr. 15. februar 2017 – foreløpige konklusjoner for vinteren 2016–2017, og til Bestandsovervåking av ulv vinteren 2015–2016 – Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia nr. 1. 2016.

Det har vært flere meldinger om ulv i region 8, men få er dokumentert. I 2011 ble fire reiner dokumentert tatt av ulv i Kautokeino. Den 11.10.2014 var en GPS-merket ulv innom

Finnmark. Denne hadde vandret fra Hedmark. I tidsperioden 2.11.2014–14.11.2014 fikk 15 undersøkte reinkadaver i Sør-Varanger status antatt tatt av ulv og en fikk status usikker tatt av ulv. I november 2015 fikk ett reinkadaver i Sør-Varanger vurderingen antatt sikker ulv. I mars/april 2016 var det dokumentert en ulv i Troms og sørlige Finnmark, trolig samme dyret.

Naturmangfoldloven § 10 sier at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Sekretariatet mener den samlede påvirkningen på økosystemet, ved å regulere ulvebestanden til å være innenfor ulvesonen er vesentlig. Sekretariatets syn er at det gjennom rovviltforliket av 2011, med videre evaluering og revidert mål som sier at region 4 og 5 har felles forvaltning av 4–6 ynglinger av ulv hvorav tre skal ha skjedd i revir som i sin helhet ligger i Norge, er foretatt en vurdering av økosystemets samlede belastning. Dette i lys av den todelte målsettingen om beitedyr og rovvilt. Det er ikke bestandsmål for ulv i region 8. Dersom det oppstår skadesituasjon på grunn av ulv skal det vurderes om denne må felles. Dette vil true artens overlevelse i regionen som er et naturlig utbredelsesområde for ulv og kan redusere sjansen for å opprettholde ønsket genetisk mangfold hos ulv. Siden det ikke er satt mål om ulv i region 8 er dette imidlertid i tråd med gjeldene politikk og en aksept for at det ikke skal være ynglende ulv her.

Dersom beslutningsgrunnlaget ikke er tilstrekkelig, kommer naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) til anvendelse. Beslutningsgrunnlaget blir vurdert som godt, føre-var-prinsippet blir dermed ikke tillagt vesentlig vekt.

Sekretariatet vil understreke viktigheten av eventuelt genetisk verdifulle individer, og at dette må vurderes i hvert enkelt tilfelle. Vi mener likevel det er riktig å ha en skadefellingskvote på ulv, dette sett opp mot tapspotensialet som ligger i evt. ulv i reinbeiteland, eller i sauebeiter. Sekretariatet vil tilrå en betinget skadefellingskvote på tre ulver.

Naturmangfoldloven § 11 sier at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver. Sekretariatet vurderer at det ikke er relevant å vurdere dette i denne saken som gjelder skadefellingskvote for ulv.

Når det gjelder naturmangfoldloven § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder har sekretariatet lagt til grunn at nasjonal forvaltning, med sin geografiske differensiering har ivarett de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12.

Konklusjon

Etter en samlet vurdering av bestandssituasjonen for jerv og ulv, erfaringer med store tap av beitedyr og etter naturmangfoldlovens prinsipper §§ 8–12 vil sekretariatet tilrå en kvote for betinga skadefelling på jerv, og ulv for sesongen 2016/2017. Kvoten bør settes til sju jerv, og tre ulv.

17/17 Anmodning om kvote for betinga skadefelling av bjørn 2017

Vedtak:

Innstilling til vedtak:

Rovviltnemnda i region 8 anmoder Miljødirektoratet om å fatte skadefellingskvote på seks – 6 – bjørner i region 8 og samarbeidsområdet med Nordland for 2017

Saksfremstilling

Det er Miljødirektoratet som setter kvote for skadefelling av bjørn i region 8. Rovviltnemnda ønsker likevel å gi sin anmodning til direktoratet om kvote for skadefelling av bjørn i regionen på grunnlag av bestandssituasjon og skadebildet i regionen.

Bestandssituasjon

Det skandinaviske bjørneprosjektet estimerte at det i 2015 var 1,9 ynglinger av bjørn i region 8. I 2015 ble det funnet DNA fra 63 individer av bjørn i region 8, 49 (18 hunner) individer i Finnmark og fra 12 individer (6 hunner) i Troms. I samarbeidsområdet med Nordland (samarbeidsavtale mellom rovviltnemndene i region 7 og 8, se forvaltningsplan for rovvilt i region 8 vedtatt 10.10.2013 side 90) har det ikke blitt samlet DNA fra bjørn de siste årene.

	Antall ynglinger region 8	Antall individer region 8 (binner)	Antall individer Finnmark (binner)	Antall individer Troms (binner)
2015	1,9	61 (24)	49 (18)	12 (6)
2014	2,3	51 (25)	34 (16)	17 (9)
2013	2,4	62 (27)	50 (23)	12 (5)
2012	2,3	55	49 (26)	6 (1)

Kjent avgang

Siden 1. juni 2016 har det vært kjent avgang av to bjørn i region 8. En hannbjørn ved lisensfelling i Sør-Varanger i september 2016, og én hannbjørn på særlige tilfeller i samme kommune samme måned. I 2015 ble to binner og en hann felt i Sør-Varanger, to hanner ble felt i Tana og en hann ble felt i Nesseby. De siste årene har det ikke blitt registrert avgang på bjørn i Nordland nord for Saltfjellet.

Skadesituasjonen

I perioden fra 1. april 2016 er det i Finnmark etter undersøkelse fra SNO dokumentert/antatt at én rein og ingen sau drept av bjørn. I Troms ble 22 sau dokumentert/antatt tatt av bjørn beitesesongen 2016. I samarbeidsområdet i Nordland ble det ikke dokumentert tap til bjørn i denne perioden.

Konklusjon

Sekretariatet viser til at rovviltforliket er tydelig på at man skal ta ut bjørn utenfor binneområdene. Det er viktig å ha en kvote som gir handlingsrom for å ta ut skadevoldende bjørn i sommersesongen. Sekretariatet viser til at antallet registrerte individer av bjørn ligger forholdsvis stabilt og at skader forårsaket av bjørn forekommer årlig i Troms. I Finnmark er skadene fra bjørn mindre regelmessige, men erfaring viser at man enkelte år kan få svært

omfattende skader på sau forårsaket av bjørn. På samme tid ligger man under bestandsmålet for bjørn i region 8 og det er dermed viktig at man i lys av dette gjør grundige vurderinger i forhold til den enkelte skadefellingssøknad. Sekretariatet anbefaler en skadefellingskvote på 6 bjørner i 2017.

18/17 Anmodning om kvote for betinga skadefelling av gaupe 2017/2018

Vedtak:

Innstilling til vedtak:

Rovviltnemnda i region 8 anmoder Miljødirektoratet om å fatte skadefellingskvote på tre – 3 – gauper i region 8 og samarbeidsområdet med Nordland i perioden 1.6.2017–15.2.2018.

Saksfremstilling

Når gjennomsnittet av registret bestand over de tre siste årene ligger under bestandsmålet for regionen er det Miljødirektoratet som setter kvote for skadefelling av gaupe. I region 8 ble det i årene 2014, 2015 og 2016 registrert henholdsvis 5,5, 8 og 9 familiegrupper. Dette gir et gjennomsnitt over de siste tre år på 7,5 familiegrupper. Altså under bestandsmålet for regionen som er ti ynglinger.

Bestandssituasjonen for gaupe i region 8

Resultatet for registreringsperioden 2016/2017 foreligger ikke enda. Ut fra sekretariatets tolkninger av data i rovbasen ser det ut til at registreringene vil tilsi at det blir registrert rundt fem–seks familiegrupper i Troms, men ingen i Finnmark, Dokumenterte tap viser imidlertid at det er betydelig gaupeaktivitet også i Finnmark.

Området Store Haugfjell er det eneste området i Nordland, administrert av rovviltnemnda i region 8 som er forvaltningsområde for gaupe, dette området er del av fellingsområdet «nordfylket», som skal legges til grunn ved målstyring av uttak i samsvar med kriteriene for kvotejakt på gaupe. Nordfylket har mål om tre årlige ynglinger av gaupe. Det ser ut til at det blir dokumentert en yngling i Nordfylket i 2016/2017, denne er utenfor samarbeidsområdet.

Kjent avgang

Siden 1.6.2016 har vi i region 8 en kjent avgang på fire gauper, hvorav to voksne hunner, to i Nordreisa, en i Kåfjord og en i Porsanger (rovbase per 13.3.2017). Før det, hadde vi siden 1.6.2015 en kjent avgang på to gauper, begge i Troms. Mellom 1.6.2014 og 31.5.2015 hadde vi en kjent avgang på sju gauper, fire i Troms (to hanner og to hunner) én i samarbeidsområdet med Nordland (hann) og to i Finnmark (én hann og én hunn). Kjent avgang 1.6.2013–31.5.2014 i region 8 var på elleve gauper, sju i Finnmark (tre hunner og fire hanner) og fire i Troms (én hunn og tre hanner), i tillegg er det kjent avgang på én hunngaube i Evenes, som inngår i samarbeidsområdet mellom region 7 og 8. Avgang mellom 1.6.2012 og 31.5.2013 i region 8 var på 16 gauper, hvorav ti hanner og seks hunner. Avgang mellom 1.6.2011 og 31.5.2012 var på 19 gauper, fordelingen var på ni hunner og ti hanner.

Skadesituasjonen

Siden 1.1.2016 er det etter kadaverundersøkelse dokumentert/antatt at gaupe har tatt 70 rein og ni sau i Finnmark, og 72 rein og 18 sau i Troms. Samme periode året før var det dokumentert/antatt at gaupe hadde tatt 66 rein og tre sau i Finnmark, og 77 rein og 11 sau i Troms. *NINA rapport 1200, Gaupe og jerv i reinbeiteland – sluttrapport for Scandlynx Troms og Finnmark 2007–2014* viste at tamrein er det viktigste byttedyret for gaupa i Nord-Skandinavia. Alle gauper som har tilgang til rein, og som ikke samtidig har tilgang på rådyr, dreper tamrein. Rapporten viste at gaupeindivider som hadde rein tilgjengelig drepte mellom 3,6 og 10 reinsdyr per måned, mens den i gjennomsnitt drepte 1,2 sau per måned om sommeren. Dersom sekretariatet forenkler og går ut fra at hver gaupe i region 8 dreper fem rein i måneden gjennom hele året. Og at beitesesongen for sau er tre måneder. Og at vi har 10 ynglinger av gaupe, tilsvarende omtrent 60 gauper. Så vil dette bety at tapet av beitedyr til gaupe gjennom året er omtrent 3600 rein og 216 sau.

Vurdering av kvote for skadefelling

Registreringene over registreringssesongene 2011/2012–2013/2014 har vist en nedadgående trend i regionen som helhet, mest markant har denne trenden vært sør i regionen. Registreringen for sesongen 2014/2015 til 2015/2016 viste en liten økning i registrerte familiegrupper i Midt- og Nord-Troms, denne trenden ser ut til å fortsette i sesongen 2016/2017. Men det ser ikke ut til at det blir registrert ynglinger i Finnmark i 2016/2017 og heller ikke sør i Troms. Sekretariatet mener fortsatt det er riktig å ha en høy terskel for å innvilge skadefelling på gaupe, spesielt i A-områdene og sør i regionen. Sekretariatet tilrår en skadefellingskvote på tre gauper for perioden 1.6.2017–15.2.2018.